

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI YHTEISEN MAATALOUSHALLINTO-
STRATEGIASUUNNITELMAN 2023-2027 HALLINNOINNISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 2
§:N MUUTTAMISESTA****Pääasiallinen sisältö**

Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan muutettavan yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman 2023-2027 hallinnoinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (1376/2022) 2 §:ää. Ehdotettu muutos mahdollistaisi teknisen avun käyttämisen tietojärjestelmien hankkimisen ja kehittämisen lisäksi myös tietojärjestelmien ylläpitoon.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.9.2026.

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Uusi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskausi käynnistyi 1.1.2023. Yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista säädetään kansallisesti yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annetulla lailla (1324/2022) (*hallinnointilaki*), joka tuli voimaan 1.1.2023.

Keskeisimpiä Euroopan unionin säädöksiä ovat 1) jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/2115 (*suunnitelma-asetus*), 2) yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/2116 (*horisontaaliasetus*) ja toimintaryhmien osalta 3) Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja raja-turvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1060/2021 (*yleisasetus*) sekä niiden nojalla annetut komission asetukset.

Hallinnointilaissa säädetään kansallisesti yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman valmistelusta, muuttamisesta ja toteuttamisesta, EU-lainsäädännössä edellytetyistä jäsenvaltion toimielimistä sekä teknisestä avusta. Lisäksi hallinnointilaissa säädetään paikallisista toimintaryhmistä ja niiden hyväksymisestä.

Suunnitelma-asetuksen 125 artiklan mukaan maaseuturahastosta voidaan osoittaa tekniseen apuun varoja, jotka on tarkoitettu käytettäväksi yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaan liittyvän tuen tehokkaan hallinnon ja täytäntöönpanon kannalta. Hallinnointilain 18 §:ssä annetaan valtioneuvostolle valtuus antaa tarkemmat säännökset

teknisen avun käyttösuunnitelman vahvistamisessa ja maksamisessa noudatettavasta menettelystä sekä teknisen avun hyväksyttävistä kustannuksista.

2. Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä ja Ruokavirastolta. Valtioneuvoston asetusluonnos on ollut myös maa- ja metsätalousministeriön internet – sivuilla.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Rahoituskaudella 2023–2027 kaikki hallinnointiin liittyvät valtioneuvoston asetuksella säädettävät säännökset on koottu yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman 2023–2027 hallinnoinnista annettuun valtioneuvoston asetukseen (n.s. hallinnointiasetukseen).

Hallinnointiasetuksen 1 luvussa säädetään EU:n maaseuturahaston varoista osaksi rahoitettavan yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman 2023–2027 toimeenpanoon käytettävästä teknisestä avusta. Asetuksella täydennetään hallinnointilain 18 §:ää. Asetuksella säädetään teknisen avun käyttösuunnitelmaa vahvistettaessa noudatettavasta menettelystä, teknisen avun maksamisesta ja teknisellä avulla rahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta.

Teknisestä avusta voidaan kattaa CAP-suunnitelman hallinnoinnista jäsenvaltiolle tulevia ylimääräisiä kustannuksia sekä maaseuturahaston että maataloustukirahaston osalta. Teknisen avun määrä voi CAP-suunnitelma-asetuksen (EU) 2021/2115 mukaan olla enintään 4 % CAP-suunnitelman EU-rahoituksen osuudesta.

Voimassa olevan hallinnointiasetuksen 2 §:n 7 kohdan mukaan teknistä apua saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston, maaseutuverkoston sekä elinvoimakeskuksen hallinnointilain 1 §:ssä tarkoitetun yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman (*strategiasuunnitelma*) toteuttamiseksi välttämättömiin, kohtuullisiin ja lopullisiksi menoiksi jääviin kustannuksiin, jotka aiheutuvat tietojärjestelmien hankinnasta ja kehittämisestä.

Tietojärjestelmiin liittyvien kustannusten tukikelpoisuus on kansallisesti rajattu koskemaan ainoastaan tietojärjestelmien hankintaa ja kehittämistä. Aiemmin viranomaisten tietojärjestelmät on rahoitettu joko kokonaan tai pääasiassa toimintamenoilla. Rahoituskaudesta 2024–2020 lähtien teknisellä avulla on rahoitettu sellaisia ylimääräisiä kustannuksia, jotka aiheutuvat tietojärjestelmien uusimisesta ja kehittämisestä EU:n rahoituskausien vaihtuessa. Vaikka teknisessä avussa olisi käytössä maksimimäärä (4 %), se ei olisi riittävä kattamaan kaikkia tietojärjestelmien kustannuksia, koska teknisestä avusta rahoitetaan monia muitakin CAP-suunnitelman hallinnointiin liittyviä pakollisia toimia.

Esityksessä teknisen avun kustannusten tukikelpoisuus laajennettaisiin koskemaan tietojärjestelmien hankinnan ja kehittämisen lisäksi myös tietojärjestelmien ylläpitoa. Valtionhallinnon määrärahojen väheneminen on vähentänyt myös tietojärjestelmien kansallista rahoitusta, joten muutoksella varmistettaisiin Suomen CAP-suunnitelman

2023–2027 välttämättömien toimintojen jatkuminen. Tukikelpoisuuden laajentaminen sujuvoittaisi myös CAP-suunnitelman tietojärjestelmien hallinnointia Ruokavirastossa, koska tietojärjestelmiin liittyviä kustannuksia ei tarvitsisi eritellä eri rahoituslähteisiin sen perusteella, onko kyseessä kehittäminen vai ylläpito.

4. Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset valtion talouteen

Yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmalla on taloudellisia vaikutuksia, jotka syntyvät strategiasuunnitelmaan sisältyvien tukijärjestelmien käytöstä. Näistä tukijärjestelmistä säädetään erikseen niitä koskevassa lainsäädännössä.

Nyt annettavalla asetusehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia valtion talousarvioon. Ehdotettu asetus koskee Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmasta rahoitettavaa teknistä apua. Tekniseen apuun on strategiasuunnitelmassa osoitettu EU:n maaseuturahaston ja kansallisia julkista rahoitusta koko rahoituskaudella 2023–2027 yhteensä 102 miljoonaa euroa.

Strategiasuunnitelman rahoitus sisältyy teknisen avun osalta valtion talousarviossa maaseudun kehittämisen politiikkasektorille. Valtion vuoden 2026 talousarviossa momentin 30.10.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen) budjetoituun myöntämisvaltuuteen ja määrärahaan sisältyvät myös teknisen avun myöntämisvaltuudet ja määrärahat. Lopulliset määrät tarkentuvat valtuudenjakopäätöksen yhteydessä. Rahoituskauden alussa, vuonna 2023, jaettiin 80 miljoonaa euroa eli lähes 80 % tekniseen apuun varatuista varoista. Seurantakomitea on kokouksessaan 16.6.2026 hyväksynyt toistaiseksi jakamattomien teknisen avun varojen, yhteensä 22 miljoonaa euroa, jakamisen. Teknisen avun jakamaton osuus on tarkoitus jakaa vuoden 2027 alussa samaan aikaan muiden myöntämisvaltuuksien jakamisen kanssa.

Vaikutukset viranomaistoimintaan

Ehdotettu asetusmuutos varmistaa osaltaan viranomaistoiminnan kannalta keskeisten tukien toimeenpanoon tarvittavien tietojärjestelmien ylläpitokustannusten riittävyyttä. Viranomaistoimintaa Ruokavirastossa yksinkertaistaa kustannusten kohdentamisen osalta tukikelpoisuuseron poistuminen tietojärjestelmien kehittämisen ja ylläpidon välillä.

5. Lausuntopalaute

Esitysehdotus oli lausuntokierroksella 14.7.-19.8.2026 välisen ajan. Esitysehdotuksesta lausunnon antoivat...

6. Säännöskohtaiset perustelut

2 §. *Teknisen avun hyväksyttävät kustannukset.* Pykälässä rajataan kansallisesti mihin kustannuksiin maaseuturahaston teknistä apua voidaan käyttää. Kustannusten rajausta perustuu paitsi strategiasuunnitelmasta tekniseen apuun osoitettavan rahoituksen määrään

myös edellisten ohjelmakausien aikana saatuihin kokemuksiin, viranomaistoimintojen kehitykseen sekä uuden rahoituskauden muutoksiin ja sen toimeenpanon suunnitteluun.

Pykälän 7 kohdan mukaan hyväksyttäviä kustannuksia olisivat suunnitelman toteutuksessa välttämättömien tietojärjestelmien hankinnasta, kehittämisestä ja ylläpidosta aiheutuneet kustannukset. Asetusmuutoksella tietojärjestelmien ylläpito tulisi hyväksyttäväksi kustannukseksi tietojärjestelmien hankinnan ja kehittämisen lisäksi. Tietojärjestelmien ylläpidon tavoitteena on varmistaa, että tietojärjestelmät toimivat luotettavasti, turvallisesti ja tehokkaasti päivittäin niiden elinkaaren ajan. Lisäksi ylläpidolla pidetään eri tietojärjestelmien väliset riippuvuussuhteet ajantasalla.

7. Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2026.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta.